Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

Dbamy o przyszłość naszych wód

RAPORT Z REALIZACJI INWESTYCJI **23 LIPCA 2015**

BUDOWA STOPNIA WODNEGO MALCZYCE

REGIONALNY ZARZĄD GOSPODARKI WODNEJ WE WROCŁAWIU PRZEDSTAWIA KOMPLEKSOWY RAPORT Z REALIZACJI BUDOWY STOPNIA WODNEGO W MALCZYCACH - JEDNEJ Z NAJWIĘKSZYCH REALIZOWANYCH OBECNIE INWESTYCJI HYDROTECHNICZNYCH NA DOLNYM ŚLĄSKU.

fot. zbiory RZGW Wrocław

Wizualizacja stopnia od strony wody dolnej

Stopień Wodny Malczyce stanowić będzie 25 element piętrzący wodę na trasie skanalizowanej Odrzańskiej Drogi Wodnej. **Zasadniczym celem budowy stopnia wodnego Malczyce jest zahamowanie procesów erozji w korycie rzeki Odry poniżej stopnia wodnego w Brzegu Dolnym.** Plany tej inwestycji snuto już w latach 70-tych ubiegłego wieku, jednak dopiero w 1994 roku ostatecznie zatwierdzono koncepcję programową tej inwestycji.

Prace projektowe ruszyły w 1994 roku, a **roboty budowlane rozpoczęto w 1997 roku**. Finansowanie zadania od samego początku przewidywane było ze środków budżetu państwa. Od 2000 roku finansowanie przejął Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a trzy lata później dodatkowym źródłem dotowania stały się środki z rezerwy celowej na zadania z wieloletniego "Programu dla Odry 2006". **Nakłady na tę inwestycję rokrocznie są zmienne.** Rekordowym rokiem był rok 2011, kiedy to otrzymano z obu źródeł łącznie ponad 98 mln zł. Wartość kosztorysowa inwestycji wg zaakceptowanego ostatnio zbiorczego zestawienia kosztów z 2014 roku wynosi 1 415 mln zł. Do końca września 2014 roku poniesiono koszty finansowe w wysokości 754 mln zł, co stanowi 53% wartości kosztorysowej (wg nowego ZZK).

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
ul. C. K. Norwida 34, 50-950 Wrocław
Centrala: (71) 337 88 00
Sekretariat: (71) 337 88 88
Fax: (71) 328 50 48
e-mail: sekretariat@wroclaw.rzgw.gov.pl

Zakres inwestycji obejmuje m.in. trzyprzęsłowy jaz z napędzanymi hydraulicznie stalowymi zamknięciami klapowymi, jaz stały o długości 256 m, śluzę żeglugową o długości 190 m oraz elektrownię wodną o instalowanej mocy 9 MW. Stopień wodny zostanie wyposażony też w szereg obiektów towarzyszących, takich jak zbiornik do nawodnień lasów łęgowych, budynki teletechniczne, drogi i place, stacje transformatorowe itd.

Wydana w 2009 roku decyzja środowiskowa znacząco poszerzyła zakres inwestycji, co wywarło ogromny wpływ na tempo prowadzenia prac budowlanych. Interwencje organizacji ekologicznych, które zgłosiły swoje zastrzeżenia, m.in. do zastosowanych rozwiązań technicznych przepławki, zaowocowały szeregiem dodatkowych robót inwestycyjnych, związanych z nimi procedur formalno-prawnych oraz wzrostem kosztów całości zadania.

W 2012 roku podjęto decyzję o konieczności wykonania dodatkowych prac, wynikających z decyzji środowiskowej. Decyzja narzuciła dostosowanie istniejących terenów do nowego poziomu piętrzenia wody w Odrze od wsi Zakrzów do jazu Brzeg Dolny. Prace obejmują : wycinkę lasów, zadrzewienia, podwyższenie terenów, rekultywację gruntów, budowę, przebudowę i modernizację systemów melioracyjnych, likwidację i przebudowę infrastruktury naziemnej i podziemnej, remonty dróg uszkodzonych przez ciężki sprzęt transportowy użyty do wykonania projektowanych robót, przepusty drogowe, modernizację obwałowań w niezbędnym zakresie, udrożnienia istniejących rowów i cieków wodnych, zmianę ukształtowania brzegów rz. Odry, remonty i likwidację ostróg i połączenia starorzeczy z korytem rzeki Odry.

Zaktualizowane w 2014 roku zbiorcze zestawienie kosztów dla stopnia wodnego Malczyce obejmuje pełny zakres czynności do zakończenia budowy wraz z uwzględnieniem kosztów wynikających z wydłużonego cyklu realizacji budowy stopnia. Nowe ZZK obejmujące również strefę oddziaływanie obiektu tzw. „strefę cofki.

Obecnie budowa Stopnia Wodnego Malczyce jest już na bardzo zaawansowanym etapie - większość elementów tej inwestycji jest na finalnym etapie realizacji lub jest sfinalizowana w zakresie kubaturowym. Jaz klapowy, śluza żeglugowa, elektrownia wodna, suwnica remontowa, pompownia i kanał odwadniający - wszystkie te elementy są już praktycznie ukończone, a część z nich wymaga jedynie montażu niezbędnego wyposażenia lub prac wykończeniowych.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
ul. C. K. Norwida 34, 50-950 Wrocław
Centrala: (71) 337 88 00
Sekretariat: (71) 337 88 88
Fax: (71) 328 50 48
e-mail: sekretariat@wroclaw.rzgw.gov.pl

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

Dbamy o przyszłość naszych wód

SZCZEGÓŁY REALIZACJI PRAC:

Roboty wykonywane na brzegu prawym (obiekty realizowane są poza istniejącym korytem Odry):

Śluza żeglugowa - w zakresie podstawowych robót budowlanych ukończona; w tym zamontowano wrota i wykonano maszynownie (pod względem budowlanym). W 2015 roku dokonano zakupu siłowników hydraulicznych wrót i kanałów obiegowych, które obecnie są montowane. Trwa także wykonywanie maszynowni oraz drobne prace wykończeniowe np. odboje ślizgowe. Awanporty górny i dolny w znacznym zakresie wykonane; z wyjątkiem odcinków, którymi poprowadzone są drogi tymczasowe stanowiące dojazd do dołu budowlanego, w tym elektrowni wodnej i jazu klapowego.

Elektrownia wodna - usytuowana jest w osi piętrzenia stopnia pomiędzy filarem jazu klapowego. Wykorzystywać będzie naturalne przepływy rzeki w granicach przełyku instalowanego 40 - 240 m/s. Głównym wyposażeniem elek trowni będą 3 turbiny o łącznej mocy 9MW. Obiekt kubaturowy elektrowni w zakresie robót budowlanych jest już ukończony. Wyposażenie elektryczne elektrowni zostało już zakupione w MAVEL (Czechy) i w magazynach producenta oczekuje na transport i montaż. Zamontowano już podstawowe wyposażenie elektryczne i oświetlenie wewnątrz elektrowni.

Jaz klapowy trzyprzęsłowy (3x 25 m) - podstawowy obiekt piętrzący wodę i regulujący przepływ przez stopień wodny jest 3-przęsłowy jaz klapowy o łącznym świetle 3x25=75m. Zamknięcia stanowią klapy stalowe napędzane hydraulicznie. Roboty żelbetowe filarów i przyczółków ukończono. W 2014 roku pod względem budowlanym sfinalizowano 4 maszynownie, obecnie kontynuowane są roboty wykończeniowe. Klapy jazu zostały zakupione i zmontowane w 2014 r. Obecnie trwa montaż napędów hydraulicznych klap, który rozpoczął się wiosną 2015 roku.

Nad wspomnianymi obiektami (śluzą, elektrownią i jazem klapowym) zamontowano **suwnicę o udźwigu 32 ton**, która porusza się po stalowych belkach podsuwnicowych. Rozpoczęto wykonywanie nowej przepławki, zlokalizowanej pomiędzy blokiem elektrowni, a żelbetową komorą śluzy żeglugowej której istnienie wymusiła Decyzja Środowiskowa z 2009 r.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
ul. C. K. Norwida 34, 50-950 Wrocław
Centrala: (71) 337 88 00
Sekretariat: (71) 337 88 88
Fax: (71) 328 50 48
e-mail: sekretariat@wroclaw.rzgw.gov.pl

Roboty wykonywane na brzegu lewym:

Kanał Zakrzów - Rzeczyca (długość ponad 6,0 km) kanał odwadniający biegnący wzdłuż południowej stopy lewobrzeżnego wału przeciwpowodziowego od Zakrzowa do Rzeczycy, w oparciu o „Środowiskowe uwarunkowania zgody na realizację inwestycji" z 2009 roku umożliwia pełnienie funkcji dodatkowego siedliska oraz miejsca rozrodu reofilnych (prądolubnych) organizmów wodnych (bezkręgowców i ryb). Jeden z brzegów kanału jest ukształtowany w sposób zbliżony do naturalnego, tzn. charakteryzuje się zmiennym nachyleniem brzegu, zmienną szerokością dna i lustra wody kanału, obecnością bocznych zatok.
Do ukończenia pozostają: roboty na wlocie do kanału i wylocie z kanału oraz prace wykończeniowe wraz z pełnym zakresem nasadzenia roślin. Kanał zacznie spełniać założoną funkcję po rozpoczęciu piętrzenia.

Pompownia Rzeczyca - w zakresie robót budowlano-montażowych ukończona i wyposażona. Stacja transformatorowa w Rzeczycy zapewniająca w pożądanym zakresie energię elektryczną wykonana i uruchomiona.

W dzisiejszym korycie Odry zlokalizowano do wykonania **jaz stały**. Uzyskano ostateczną decyzję zamiennego pozwolenia budowlanego umożliwiającego między innymi przystąpienie do robót przy tym jazie w 2015 roku.

PRZYSZŁOŚĆ INWESTYCJI:

Obecnie priorytetem jest ukończenie wszelkich prac na prawym brzegu rzeki Odry. Następnie należy przystąpić do przegradzania koryta Odry, przekładając rzekę na ukończone obiekty na prawym brzegu. Utrzymanie żeglugi będzie możliwe po rozpoczęciu piętrzenia na jazie klapowym.

W decyzji środowiskowej dla Malczyc zapisany jest obowiązek wykonania przez inwestora całego szeregu działań na obszarze pomiędzy Brzegiem Dolnym, a Malczycami (np. minimalizacja skutków piętrzenia na terenach przyległych), poniżej Malczyc (np. nawodnienia lasów łęgowych) oraz rzeki Odry poprzez podniesienie jej dna (tzw. dokarmianie rzeki). Działania te należy rozpocząć przed ukończeniem inwestycji robót budowlano-montażowych na stopniu wodnym i ich ostatecznym odbiorem.

Brak finansowania w bieżącym roku powoduje iż zakładany harmonogram robót budowy Stopnia Wodnego Malczyce, przewidujący zakończenie inwestycji w 2018 roku jest już nierealny. Obecnie realny termin zakończenia prac przewidywany jest na przełom 2019/2020 roku. Konieczne jest dla tego przedsięwzięcia wprowadzenie finansowania wieloletniego, co sprawiłoby, że realizacja tej inwestycji byłaby znacznie efektywniejsza.

SZCZEGÓŁY FINANSOWE INWESTYCJI:

Finansowanie zadania od samego początku przewidywane było ze środków budżetu państwa. Od 2000 roku finansowanie przejął Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a trzy lata później dodatkowym źródłem dotowania stały się środki z rezerwy celowej na zadania z wieloletniego "Programu dla Odry 2006".

Budowa Stopnia Wodnego Malczyce - nakłady finansowe w latach 1996-2014:

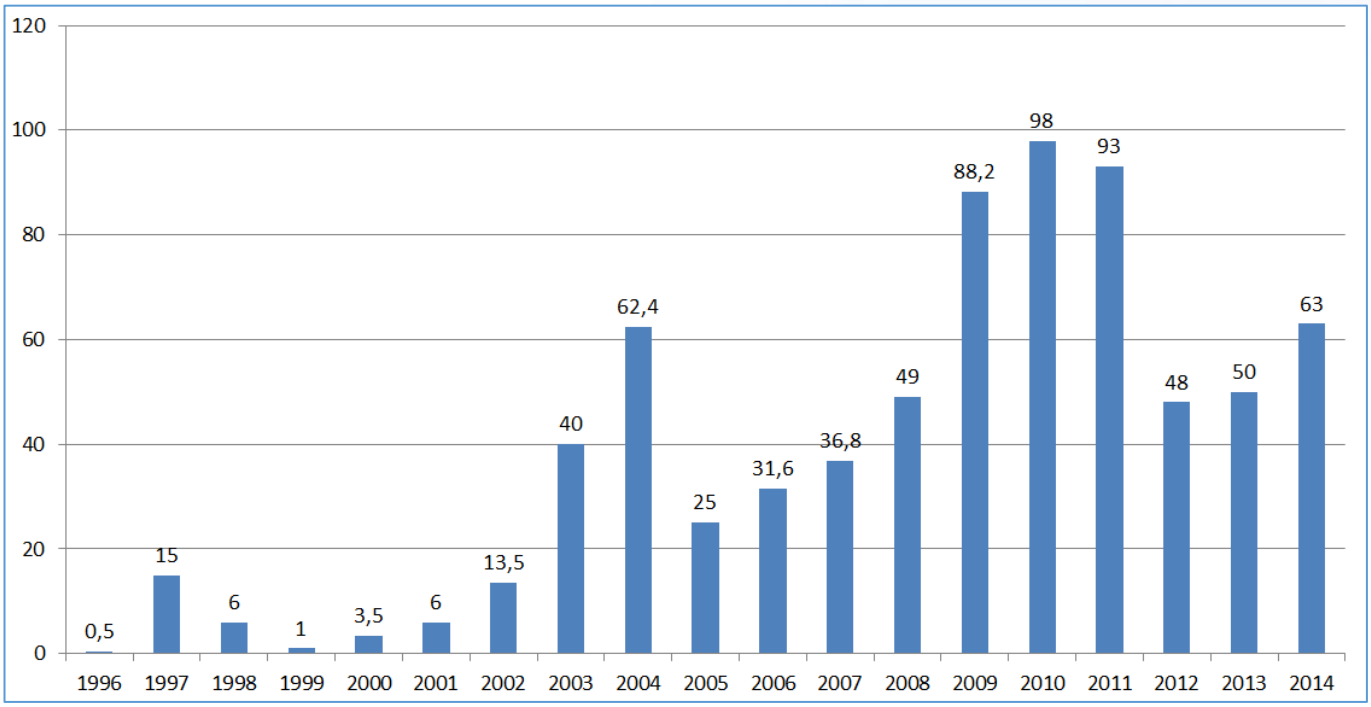

Budowa Stopnia Wodnego Malczyce + strefy oddziaływania wstecznego

Koszt budowy Stopnia Wodnego: 1 193 952 580 zł
Wydatkowane do tej pory: 754 mln zł **Do wydatkowania:** ok. 440 mln zł
Finansowanie: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Zaangażowanie finansowe: 63,2 %

Koszt strefy oddziaływania wstecznego: 220 600 000
Wydatkowane do tej pory: brak **Do wydatkowania:** 220,6 mln zł
Finansowanie: środki Unii Europejskiej (potrzebny wkład własny 15%: ok. 33 mln zł)

Łączna wartość inwestycji (stopień wodny + „strefa cofki"): 1 414 552 580 zł
Łącznie zaangażowanie finansowe: 53,0 % (w oparciu o nowe Zbiorcze Zestawienie Kosztów)

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
ul. C. K. Norwida 34, 50-950 Wrocław
Centrala: (71) 337 88 00
Sekretariat: (71) 337 88 88
Fax: (71) 328 50 48
e-mail: sekretariat@wroclaw.rzgw.gov.pl

Regionalny Zarząd
Gospodarki Wodnej
we Wrocławiu

Dbamy o przyszłość naszych wód

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
ul. C. K. Norwida 34, 50-950 Wrocław
Centrala: (71) 337 88 00
Sekretariat: (71) 337 88 88
Fax: (71) 328 50 48
e-mail: sekretariat@wroclaw.rzgw.gov.pl

www.wroclaw.rzgw.gov.pl

Regionalny Zarząd
Gospodarki Wodnej
we Wrocławiu

Dbamy o przyszłość naszych wód

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
ul. C. K. Norwida 34, 50-950 Wrocław
Centrala: (71) 337 88 00
Sekretariat: (71) 337 88 88
Fax: (71) 328 50 48
e-mail: sekretariat@wroclaw.rzgw.gov.pl

www.wroclaw.rzgw.gov.pl